

ORHAN KARAVELİ

SAKALLI CELAL

Bir
'Bilinmeyen
Ünlü'nün
Yaşam
Öyküsü

4.
BASKI

PERGAMON

Orhan Karaveli

•

SAKALLI CELÂL

Bir 'Bilinmeyen Ünlü'nün Yaşam Öyküsü

ORHAN KARAVELİ 1930 yılında Ankara'da doğdu. Galatasaray Lisesi (1937-1949), İ.Ü. Hukuk Fakültesi (1949-1954) ve Londra Politeknik Okulu'nda (1956-1957) öğrenim gördü.

Yeni İstanbul, Milliyet, Vatan ve Cumhuriyet gazetelerinde yazdı. Kişiler ve Köşeler (İstanbul, Koza 1982), Bir Ankara Ailesinin Öyküsü (İstanbul, Pergamon 1999), 46-99 Şiirler (Pergamon 1999), Görgü Tanığı (Pergamon 2001) ve Tanıdığım Nâzım Hikmet (Pergamon 2002) isimli kitapları yayınlandı.

Üyesi olduğu Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin çeşitli başarı ödüllerini kazandı. İstanbul'da yaşıyor; evli, üç çocuk babası. Basın Şeref Kartı sahibi.

SAKALLI CELÂL

SAKALLI CELÂL

Bir 'Bilinmeyen Ünlü'nün Yaşam Öyküsü

Pergamon Yayını: 6

© Orhan Karaveli / Tel.: 0.212.559 77 87 • GSM: 0.532.216 83 90
Faks: 0.212.661 08 39

Kaynak gösterilerek kısa alıntılar yapılabilir .
Orijinal fotoğraflar izinsiz ve topluca kullanılamaz.

1. Baskı: Mayıs 2004
2. Baskı: Haziran 2004
3. Baskı: Haziran 2004
4. Baskı: Haziran 2004

ISBN: 975-96826-4-8

Kapak:

Güldal Yurtoğlu

Dizgi ve Sayfa Düzeni:

Nurdan Özbek / Güldal Yurtoğlu

Ofset Hazırlık, Baskı ve Cilt:

Kurtiş Matbaacılık

Tel.: 0.212 613 68 94 pbx

Faks: 0.212 613 68 96

www.kurtismatbaa.com

e-mail: kurtis@kurtismatbaa.com

DAĞITIM

DEVİN

Cağaloğlu - İSTANBUL

Tel: 0.212 511 83 70 - 511 43 39

Faks: 0.212 520 53 75

YENİ ÇİZGİ

Kağıthane - İSTANBUL

Tel: 0.212 220 57 70 pbx

Faks: 0.212 222 61 55

ORHAN KARAVELİ

SAKALLI CELÂL

Bir 'Bilinmeyen Ünlü'nün Yaşam Öyküsü

BELGESEL

PERGAMON

© Serpil'e. 25nci Yılda ©

İÇİNDEKİLER

- 11 • Önsöz / Profesör Dr. Vakur VERSAN
13 • Şunuş / Bu kitap neden ve nasıl yazıldı?

BİRİNCİ BÖLÜM

21 • HAKKINDA YAZILANLAR

Refii Cevat Ulunay / Fikret Adil / Zahir Güvemli
Esin Talû / Vâlâ Nureddin Vânû / Burhan Felek
Vedat Nedim Tör / İlhan Selçuk / Yusuf Ziya Ortaç
Hüseyin Korkmazgil / Mahir İz / Ahmet Haşim
Haldun Taner / Melih Cevdet Anday / Yalçın Pekşen

İKİNCİ BÖLÜM

57 • BAHİRİYE NÂZİRİ AMİRAL HÜSEYİN HÜSNÜ PAŞA AİLESİ

Kasımpaşa 'Denizciler Bölgesi' oluyor / 'Sakallı Celâl'in doğumu / Ayşe Melek Hanım / Kolağası Ahmet Kaptan 'Kulunuz Türküm Fransızca bilmem' / Mucit ağabey Kemal Kaptan / İdam mahkûmu 'kalebent' Cemal Ağabey Rodos'ta isyan çıkarıyor / Küçük kardeş Nihal'in acı sonu
Bir yumrukta burnu kırılan arkadaş / Cemile İngiliz Okulu'nda 'Mary' yapılıyor / Dört eşli 'Kadı' Hilal Efendi... Köprü üstünde katledilen Bedii Nuri Bey ve Atatürk'ün 'burada kalın' dediği eğitimci 'Arap' Satı Bey / Irak dışişlerinde görevli Selva'ya ne oldu?

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

89 • 'PAŞAZADE CELÂL'İN ÇOCUKLUK VE 'GALATASARAYI SULTANİSİ' YILLARI

Matmazel Edith'den 'Konak'ta Fransızca dersleri / 'Aristokrat' anneye isyan / Paşazade 'Bocurgat Celâl' / Sınıftan atılan 'şehzade' Ömer Faruk Efendi / Galatasaray yanıyor / Hademe koğuşunda 'mezuniyet töreni' / Müdür Tevfik Fikret'in yanında ilk görev / 'Hareket Ordusu'nda ve Mustafa Kemal'in yanında iki 'jöntürk': Kemal Ağabey ve 'Sakallı Celâl' / Paris'e yolculuk ve 'koyverilen' sakal

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

111 • OSMANLI'DA VE CUMHURİYET'TE BİR 'MEFKÜRECI MUALLİM'

Paris'ten dönüş ve Üsküp'te öğretmenlik / Öğrencilere futbol oynattığı için başına gelenler / Trablusgarp'a silâh kaçıran miliyetçi / Kastamonu ve İzmit'te öğretmenliğe devam / Ankara Sultanisi'nde Müdür Yardımcılığı ve 'Komintern'de Türkiye delegeliği / Lenin Türk mü? / Mustafa Kemal'in 'Sovyetler ve Bolşevizm stratejisi' / 'Evet komünist'im ama...' / Ankara Sultanisi Müdürü Sakallı Celâl Bey'den Cumhuriyet'in 'Maarif Vekili' Hamdullah Suphi Bey'e yanıt: 'Burası boyacı küpü değil!..'

BEŞİNCİ BÖLÜM

143 • 'AYDIN'DA 'USTABAŞI' VE BAŞMAKİNİST' CELÂL BEY

'Gülcemal' vapurunda makinist; 'Doğu Ekspresi'nde ateşçi / Kâzım Karabekir ve Şükrü Kaya ile 'Türkiye'de eğitim' üzerine söyleşi / 'Tabancamı Cumhuriyet düşmanlarına karşı kullanacağım! Bunlar 'Polis' de olabilir' / İncir tütsüleme fabrikası'nın göz bebeği / Dere'nin götürdüğü arsa / Bayılmadan yapılan ameliyat / 'Bu benim 'komünist' parmağım!..' / 'Vasiyet'inde Atatürk için ne dedi? / Aydın serüveni'nin sonu / Ahmet İsvan'ın annesi Ulviye Hanım için Ankara'ya gidiş

ALTINCI BÖLÜM

171 • 'HER İSTİRİDYEDEN İNCİ ÇIKMAZ'

Aydın'dan İstanbul'a / Ahmet İsvan'ın anlattıkları / 'O devirde hemen herkes komünistti' / Bağ evinde ayısıyla oynayan 'Ressam Çallı İbrahim' / Merkez Bankası Başkanı'nın evinde Celâl Bey'in özel dolabı / 'Radyo Çocuk Saati'nin ünlü

Ayşe Abla'sı kim? / İstanbul'a dönüş / 'Botton Han'dan
'Doğan Apartmanı'na / Rasih Nuri İleri 'sakallı' bir çöpçünün
elini öpüyor / Farelerle arkadaşlık / 'Mikroplara savaş' /
Sevdiği lokanta... sevdiği yemekler... / 'Süngüyle ancak sucuk
kızartılır' / Lâğım çukuruna düşersen... / 'Her istirdiyeden inci
çıkamaz'

YEDİNCİ BÖLÜM

201 • BAĞBAN BİR GÜL İÇİN BİN HÂRE HİZMETKÂR OLUR'

Nasıl geçiniyordu; ne yiyip içiyordu? / Borç verdiği parası
batınca: 'Ben o parayı kubura düşürdüm...' / Mehmet İsvan'ın
Celâl Bey hesabına yatırdığı paralar ne oldu? /
Arkadaşlarından oluşan 'Akademi' / 'Dinciler' insanın neresini
bağlar? / 'Küçük kuşlar heykellerin üstüne sığarlar ama heykel
onlara bir şey yapamaz' / Neşecan Hanım'la 'hamamda' /
Vasiyet'inde adı geçen büyük aşkı ve diplomat eşi Belkıs
Hanım kim? Doğan Apartmanı'ndan Münevver Hanım'ın
'Aydın Okul'una / 'Fener Bekçisi olmak isterdim!..' / Ölümü
ve 'Aşiyân Mezarlığı'nda 'unutulan' adam / Kabrini yaptıran
Edebiyat öğretmeni Lâmia Hanım / Mezar taşındaki dize:
'BAĞBAN BİR GÜL İÇİN BİN HÂRE HİZMETKÂR OLUR'

231 • KAYNAKÇA

